

Textus: Mik 7, 7-9: „De én az Urat várom, szabadító Istenemben reménykedem: meg is fog hallgatni Istenem! Ne örülj bajomnak, ellenségem, mert ha elestem is, fölkelek, ha sötétségben lakom is, az Úr az én világosságom. Viselnem kell az Úr haragját, mert vétkeztem ellene. De majd ő intézi peremet, és igazságot szolgáltat nekem. Kivisz a világosságra, és gyönyörködöm igazságában.”

Kedves Testvérek!

1. Adventi hangulat

Az adventi időszakhoz adventi hangulat illik, belépünk az ünnepi előkészületbe és ehhez rendelkezésünkre állnak a kellékek mind: a fények, az illatok, a koszorú s minden természetes velejárója az adventi készülődésnek. A lelkünket készítjük ilyenkor az ünnepre, de hogy pontosan mit jelent az ünnep és mit jelent az előkészület, abban nagy különbségek lehetnek – még akár közöttünk is. Ma leginkább az az ünnep, aminek ki-kí gondolja és ehhez kapcsolódóan az előkészület is annyiféle, ahányan vagyunk. Adventben Krisztus eljövetelére tekintünk vissza és előre is: várva az Ő visszajövetelét, mikor megjelenik dicsőségben és az Ő hatalma és uralma mindenki számára nyilvánvaló lesz ezen a világon. Várjuk Isten cselekvését, szabadítását, ebben az időszakban különösen is. Ha az adventi hangulathoz lelki történetet szeretnénk társítani, az leginkább a sötétségben felragyogó világosság képéhez kapcsolódna. A reményhez, ami ilyenkor igazán középpontba kerül. Hiszen egyébként is az év legsötétebb napjait éljük, talán év végére el is fáradtunk. A reménység pedig valahogy tovább kell lendítsen bennünket ezen, ezért advent középpontjába kerül a remény s a várakozás a remények beteljesülésére.

2. A reménység, amiben csalódunk

Az ószövetségi prófétai könyvek dinamikájában azt láthatjuk, hogy Isten szolgálói megszólalnak és közvetítik Isten üzenetét arra nézve, miben kell megváltozni, megtérni, Istenhez fordulni és hogyan történik Isten szabadítása. Valamilyen módon utat mutatnak és reményt is adnak Isten népnek. Megjelenítik Isten igazságát s valamilyen módon az ítélethirdetés mellett a reménységet is felmutatják, hogy Isten nem mondott le a népéről, hogy megszabadít és újat kezd. Mikeás könyvében is csodálatosan ragyog fel a remény, a világosság: ehhez azonban a sötétséget is érzékelni kell. Könnyen tudunk is ehhez kapcsolódni, a sötétség-világosság ellentét elég könnyen érthető és nagyon egyszerűen behelyettesíthető az aktuális világ sötétsége abba, amiről a próféta is beszél. De hogyan válhat a biztatás, az Isten élő üzenete hamis reménység és önbecsapás forrásává? Miért van az, hogy reménykedünk, aztán csalódunk és kiábrándulunk Istenből? Milyen a hamis, vagy mérgező reménység, ami valójában elválaszt Istentől? Azt látom, hogy van egy „rendszerhiba”, egy pont, ahol a remény kisiklik és nem építi igazán az embert: az ember Istentől elszakadt állapotában ugyanis szelektál. Mi magunk is hajlamosak vagyunk erre, akárcsak a környezetünk.

A felolvasott Igének az elejét, ha kiemeljük, akkor a reménység ennyi lesz: „De én az Urat várom, szabadító Istenemben reménykedem: meg is fog hallgatni Istenem! Ne örülj bajomnak, ellenségem, mert ha elestem is, fölkelek, ha sötétségben lakom is, az Úr az én világosságom.”

Csodálatos biztatás ez, Igés kártyán is jól mutat, meg is nyugodhat tőle a lelkünk. De félútig jutunk csak el vele. S ez talán rosszabb, mintha el sem indulnánk. De mi a baj azzal, ha az Igének ezt a részét emeljük csak ki? Várjuk a szabadító Isten cselekvését, reménykedem, hogy meghallgat és felsegít, ha elestem is, és a sötétségben is az Úr az én világosságom. Mi a baj ezzel? Benne van a hit a szabadító Istenben, a remény, a bizalom, a bizonyosság és a hitvallás is. Igazi adventi reménység ez így egyben, bátorító üzenet. S talán nem is értjük, miért kellett még felolvasni hozzá a folytatást, ami a bűnbánatról, Isten haragjáról és igazságszolgáltatásáról szól. Hogy kerül ez ide – ez egyáltalán nem illik sem az ünnepi hangulathoz, sem az ünnepi reménységhez. Ilyen, drága Testvéreim, a hamis reménység: mi formálhatjuk, mi alakíthatjuk, mi válogathatjuk ki, hogy mit tartunk reménykeltőnek és nem abból indulunk ki, mit tart a Szentírás az igazi reménységnek? Ha mi szelektálunk, ha mi formáljuk a reménységet, abból születnek azok a mondatok, amikkel vigasztaljuk magunkat és egymást is. Ezek nyilván tartalmazznak részigazságokat, de mégsem tükrözik az evangélium valóságát. Ilyen mondatok például ezek, hogy:

- Majd jobb lesz... majd alakul... csak várni kell...
- Majd elcsitul, majd megnyugszik minden...
- Majd rendeződik, minden a helyére kerül és hidd el, akár magától megoldódik...
- Végül jóra fordul, jóra fordul minden. Végül a jó elnyeri méltó jutalmát.
- Visszakapod, ami elveszett, az élet majd kárpótol, hidd el, nincs még minden veszve...
- Majd megértenek egy nap és belátja a másik, hogy mi lett volna a helyes és igazat fog adni neked...

A hamis reménység önyugtató, a hamis reménység illúzió. A hamis reménység az ideáljainkhoz (bálványainkhoz) kapcsolódik. A hamis reménység a saját- és mások jóságába vetett hithez kapcsolódik. A hamis reménység elszakad a valóságtól és végső soron elszakít Istentől is. Ez a veszély fenyeget minket adventben, szeretett gyülekezet.

3. Az igazi reménység

Na de akkor mi az igazi reménység és mit kínál a számunkra Istenünk? Ehhez kicsit távolabbról kell nekifutnunk Mikeás könyvének üzenetére.

A Mik 7,1–7 a teljes romlottságot, a sötétséget festi le a próféta korában:

- A próféta úgy keresi Izráel életében az értékeket, mint szüret utáni tallózáskor keresik a gyümölcsöt, de annyit sem talál (1. v.). Elhagyva a képet, a nép között uralkodó megromlott erkölcsi állapotokat írja le a prófécia. Nincs hűséges, megbízható és egyenes ember. Ember az embernek nem segítője és társa, hanem ellensége, gyilkosa (2. v.).
- Egyedül a gonoszságot csinálják „jól”. A vezetők jogtalan sápot húznak, a bíró egyenesen elvárja a megvesztegetést s a korrupció légkörében természetes, hogy a gazdag, nagyhatalmú, befolyásos ember mások rovására megvalósíthatja érdekeit, mert a közérdek rovására összejátszik az illetékesekkel, hogy kielégíthesse vagyonszerzési harácsolási vágyait a mások, kisemberek kárára (3. v.).
- Az általános erkölcsi hitványság és romlottság szükségszerűen büntetést von maga után, ami az örállókon kezdődik, mikor összeomlik a korrupciós rendszer és beköszönt a zűrzavar (4. v.). A bűnök magukban hordják a büntetés csíráit: általános emberi, erkölcsi hitványság, a megbízhatóság hiánya, a leplezetlen és gátlástalan önzés csak fokozza a nehéz helyzet súlyát. Nem lehet hinni a barátoknak, bizalmasoknak. Nem lehet hozzájuk fordulni, mert cserben hagy mindenki mindenkit, mint ahogyan eddig is mindenki mindenki ellen élt.
- A legbizalmasabb és legbensőségesebb emberi kapcsolatokra sem lehet építeni, mert itt is az árulás fenyeget. A család legkülönbözőbb viszonyatai sem mentesek az emberi kapcsolatok teljes megromlásától: a családból kivészett a béke, a családtagok egymás ellenségei, és egymásra támadnak. Ez a kép különösen alkalmas volt a vég, a pusztulás érzését támasztani a keleti emberben, ahol a családi kötelék szentsége és rendje az élet alapja volt (5–6. v.). A kilátástalan helyzetet bemutató részletet, amely az ember bűnéről szól, az Úrra figyelő reménység szava zárja (7. v.).
- A 8. versből kezdődően ragyog fel a bűnbocsánat reménysége. A bűnbánaton és az ítélet tisztító hatásán túl látja a hit reménysége, hogy a büntetés nem jelent végső elvettetést vagy megsemmisítést. Célja a megtisztítás, és meghatározott ideig tart. Az Úr, aki az ítéletet adta, elhozza a szabadulást is (8–10. v.).

Kedves Gyülekezet: a hamis reménység az önnyugtató praktikáit jelenti. Az igazi reménység azzal indul, hogy az ember mélyen szembesül a valósággal és elfogadja saját magát is a valóság részeként. Az igazi reménység nem a jó dolgokra koncentrál, hanem az egyetlen jóra: az Isten igazságára tekint. Az igazi reménység forrás, hogy Isten igazságos és hogy igazságot szolgáltat. Hogy mindaz, ami a világban jelenleg a sötétséget okozza, az megszűnik, az elmúlik, az megítéltetik, mert Isten eljön és felragyogtatja az Ő igazságát. Az igazi reménység, hogy van egy igazság és ennek Isten érvényt szerez és Ő eljön majd az idők végén és minden a helyére kerül. Ez az adventi reménység. Ez azonban megítél bennünket is. Mert az Isten igazsága nemcsak a sötétséget ítéli el és a bűnös világot, hanem benne minket is. Így az igazi reménységtől elválaszthatatlan a bűnbánat. Nem a szégyen, nem a hamis bűntudat, hanem az igaz bűnbánat és megszomorodás az Isten előtt.

„Viselnem kell az Úr haragját, mert vétkeztem ellene. De majd ő intézi peremet, és igazságot szolgáltat nekem. Kivisz a világosságra, és gyönyörködöm igazságában.” – olvastuk.

A sötétség ugyanis, amit Isten legyőz, nemcsak kívül van, hanem belül is. És ha Isten országa közöttünk van, akkor az anyaszentegyház és az Isten népe dolga az Isten igazságának felragyogtatása, ami Krisztusban jött el hozzánk. Adventben így a bűnbánat útján juthatunk az igazi reménységhez. Isten igazsága lehet a reményünk. Ezért lehet igaz, hogy az Istent szeretőknek minden a javukra szolgál! És nem, nem biztos, hogy majd jobb lesz... majd alakul... csak várni kell... nem biztos, hogy jobban alakul, még lehet, hogy rosszabb is lesz. És nem lehet azt ígérni, hogy majd elcsitul, majd megnyugszik minden, mert fel-feléledhet a háborgás. Nem mondható ki, hogy majd úgyis rendeződik, minden a helyére kerül és hidd el, akár magától megoldódik... lehet, hogy a megoldatlanságot kell elhordozni. És lehet, hogy ebben az életben nem fog végül minden jóra fordulni. És nem nyeri el végül a jó méltó jutalmát. Az sem biztos, hogy visszakapod, ami elveszett, és az élet nem kárpótol majd. Lehet, azt is el kell engedned, hogy megértene egy nap és belátja a másikat, hogy mi lett volna a helyes és igazat fog adni neked. A felnőttiségünk része, hogy Isten jelenlétében ezeket közel engedjük magunkhoz. És elhordozzuk Krisztus testeként. És várjuk a szabadító Istent, aki felragyogtathatja magát a legnagyobb sötétségben is. Jézus nem vesz ki a világból, hanem megőriz benne. Istentől azt kérjed: mutasd meg magadat, hogy jelen vagy, ott vagy velem a sötétségben is! A valóság teljességét kell közel engednünk magunkhoz ahhoz, hogy átélhessük Isten szabadítását. Ő ugyanis úgy jött el ebbe a világba és győzte le a bűnt, hogy szembenézett a sötétséggel.

Ámen!

Thoma László